

ע"פ 9100/16 - רונן בר שירה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 9100/16

לפני: כבוד הנשיאה מ' נאור

המערער: רונן בר שירה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור פסלות שופט על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב מיום 23.11.2016 בתיק 45253-03-11 שניתנה על ידי כבוד השופט ב' שגיא

בשם המערער: בעצמו

פסק-דין

לפניי ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (השופט ב' שגיא) מיום 23.11.2016 שלא לפסול עצמו מלדון בת"פ 45253-03-11.

רקע

1. הערעור שבפניי הוא הרביעי שמוגש במסגרת הליך זה על החלטות בעניין פסלות שופט (ראו: ע"פ 5012/15 בר שירה נ' מדינת ישראל (21.7.2015); ע"פ 7923/15 בר שירה נ' מדינת ישראל (23.11.2015); ע"פ

עמוד 1

2050/16 בר שירה נ' מדינת ישראל (20.3.2016)). נוכח זאת, עיקרי העובדות יוצגו באופן תמציתי וככול שהדברים דרושים למען ההחלטה גופה.

2. נגד המערער הוגש כתב אישום אשר ייחס לו, במסגרת ששה-עשר אישומים שונים, מגוון עבירות ובהן קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף מסמך בנסיבות מחמירות, הלבנת הון ועוד. הליך זה התנהל במשך למעלה מ-4 שנים בפני השופט ע' מודריק ולאחר פרישתו מכס השיפוט, הועבר התיק ביום 13.1.2016 לטיפול השופט ב' שגיא לצורך שמיעת ראיות וטיעוני הצדדים לעונש וגזירת הדין.

3. כפי שצוין, המערער הגיש עד כה ארבע בקשות פסלות שופט שנדחו (שתי הבקשות הראשונות על-ידי השופט מודריק, ושתי הבקשות הנוספות - כולל הבקשה מושא ערעור זה - על-ידי השופט שגיא). כאמור, על כל הבקשות הוגש ערעור לבית משפט זה. עיקרן של שתי הבקשות הראשונות בטענת המערער כי היכרותו המוקדמת של השופט מודריק עם אחד מעדי התביעה מחייבת את פסילתו. לצד טענה זו נטענה בבקשת הפסלות הראשונה גם טענה נוספת בעניין כשל בייצוג וחוסר ההיענות של השופט מודריק לבקשות המערער להחלפת בא-כוחו. בקשות אלו נדחו על-ידי בית המשפט אשר קבע שנסיונות ההיכרות המוקדמת של המותב עם העד אינן מייצרות חשש ממשי למשוא פנים. בנוסף נקבע שהעלאת בקשת הפסלות בכלל, וביחס לבקשות להחלפת ייצוג בפרט, נעשתה בשיהוי ניכר (כ-3 שנים מתחילת ההליך). כאמור, על שתי בקשות אלו הוגשו ערעורים אשר נדחו על-ידי (ראו: שם).

4. כאמור, לאחר פרישת השופט מודריק, הועבר התיק לטיפול השופט שגיא. ביום 6.3.2016 הגיש המערער בקשת פסלות שלישית בטענה כי על השופט שגיא לפסול עצמו מלדון בתיק ולהורות על העברתו לבית המשפט המחוזי-מרכז. לטענת המערער, החלפת המותבים עלולה להשפיע על גזר הדין שיינתן נוכח התערבות אפשרית של השופט מודריק לרעת המערער. בקשה זו נדחתה על-ידי השופט שגיא שקבע שהחלפת המותב נעשתה כדין ושאינן בטיעוני המערער דבר המעלה חשש ממשי למשוא פנים, כמתחייב לפי הוראות סעיף 77א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984. כאמור, על בקשה זו הוגש ערעור נוסף לבית משפט זה. גם ערעור זה נדחה על-ידי, בהחלטתי מיום 20.3.2016 (ראו: שם).

בקשת הפסלות מושא ערעור זה

5. ביום 23.11.2016 הגיש המערער בקשת פסלות נוספת, הרביעית במספר, בטענה כי על השופט שגיא לפסול עצמו מטיפול בתיק. הטענה המרכזית של המערער במקרה זה נעוצה בהחלטת בית המשפט מיום 22.11.2016 לדחות את בקשת המערער מאותו היום לדחיית מועד דיון הטיעונים לעונש, שנקבע ליום 27.11.2016. המערער, חולה סרטן, ביקש דחייה של מועד הדיון כדי לאפשר שהות נוספת לגיבוש חוות דעת רפואית מקיפה על מצבו. לטענת המערער, הארכת המועד נחוצה היות שחוות הדעת הרפואית טרם מוכנה וכן אין באפשרותו לשלם בעבורה במועד זה. לטענת המערער בבקשת הפסלות, דחיית בקשתו מהווה פגיעה בלתי מידתית בזכויותיו במסגרת הטיעונים לעונש, נוכח חשיבותה הקרדינלית של חוות הדעת הרפואית לעניין. הואיל וכך, דחיית הבקשה מלמדת על חשש ממשי למשוא פנים של המותב ומייצרת פגיעה במראית פני הצדק.

6. בהחלטה שניתנה בו ביום, דחה השופט שגיא את בקשת הפסלות. בית המשפט קבע כי החלטה הדוחה בקשה לדחיית מועד "מצויה במרחב שיקול הדעת של בית המשפט". מעבר לכך, השופט שגיא ציין את פרק הזמן

הארוך שעמד לרשות המערער להיערך לדין ואת העובדה כי בקשות דחייה מוקדמות יותר, שהוגשו מאותם טעמים, התקבלו על-ידי בית המשפט. לבסוף החלטת בית המשפט מיום 23.11.2016 אף קבעה שבמעמד הדין, לאחר שמיעת עמדות הצדדים, תבחן שוב בקשת המערער ושכלל מקרה דעתו של המותב "לא ננעלה".

על החלטה זו הוגש הערעור שלפניי.

7. בערעורו חזר המערער על טענותיו כפי שהוצגו בבקשת הפסלות מיום 23.11.2016. המערער חזר והדגיש את החשיבות האדירה של חוות הדעת הרפואית במעמד הטיעונים לעונש נוכח חומרת מצבו. בנוסף, המערער חזר בתמצית על טענותיו מבקשות הפסלות המוקדמות יותר בכל הנוגע לחוסר תקינות ההליך נוכח התערבותו האפשרית של השופט מודריק והאופן בו הוא ניהל את המשפט.

דין

8. לאחר שעיינתי בטענות המערער ובהחלטתו של השופט שגיא, הגעתי לידי מסקנה שאין מקום להיענות לערעור, וזאת ללא צורך בקבלת תגובה. ראשית, בכל הנוגע לטענותיו של המערער בעניין השופט מודריק, הרי שטענות אלו כבר נדונו ונדחו על-ידי בערעורים הקודמים. עקרון סופיות הדין אינו מאפשר לשמוע טענות אלה פעם נוספת (ראו: ע"פ 2966/15 אסילקו לעבודות בנייה וחקלאות בע"מ נ' מדינת ישראל, פסקה 5 לפסק דיני (30.4.2015)).

9. גם בטענות המרכזית של המערער, בעניין הגשת חוות הדעת הרפואית, לא מצאתי ממש. המבחן לפסלותו של שופט הוא קיומן של נסיבות אשר יש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים. המבחן שנקבע לעניין זה בפסיקה הוא מבחן אובייקטיבי מחמיר (ב"ש 48/75 ידיד נ' מדינת ישראל, פ"ד כט(2) 375 (1975)). החלטת בית המשפט שלא להיעתר לבקשה נוספת לדחיית מועד דין, אינה מקימה חשש שכזה. כל שכן כאשר בית המשפט קבע מפורשות שהבקשה עצמה תיבחן שוב במעמד הדין עצמו.

לבסוף, ממילא טענה זו אין מקומה במסגרת ערעור על החלטת פסלות שופט. טענותו של המערער על דחיית בקשתו, היא למעשה טענה בנוגע להחלטה דיונית ואופן ניהול ההליך על-ידי בית המשפט. מקומן של טענות מסוג זה בהליכי ערעור רגילים, על פי סדרי הדין, ולא בהליכי פסלות (ראו: ע"א 7831/14 וינברג נ' גרינבוים, פסקה 7 לפסק דיני (23.12.2014); וגם יגאל מרזל דיני פסלות שופט 174-178 והאסמכתאות שם).

10. סוף דבר, דין הערעור להידחות.

ניתן היום, כ"ג בחשוון התשע"ז (24.11.2016).

ה נ ש י א ה